

Ózdi a világ legjobb épülete 2019-ben

Magyar siker koronázta a 70. alkalommal megrendezett FIABCI World Prix d'Excellence díjadó gálát. World Gold Winner díjat nyert a Forum Hungaricum Nonprofit Kft. Kultúrgyár Projektje a Heritage Category elnevezésű szekcióban. A FIABCI – Nemzetközi Ingatlanszövetség – által odaítélt díjról a világ ingatlan fejlesztőiből álló nemzetközi zsűri döntött, amely méltatta a Kultúrgyár Projekt társadalmi hasznosságát az épített örökség megóvása, a barnamezős területek revitalizációja, ipari örökségből kulturális közösségi tér létrehozása szempontjából.

A 2016-ban átadott Nemzeti Filmtörténeti Élménypark és Digitális Erőmű épületei nem először kerültek az építés szakma fókuszába. A két intézmény több nemzeti és nemzetközi jelölést tudhat magának, 2017-ben Pro Architectura díjjal jutalmazták a tervezői munkát, míg tavaly a Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj pályázaton nyert első díjakat.

Az ideai elismerés, a World Gold Winner díj kiemelt fontossággal bír a Forum Hungaricum Nonprofit Kft. számára, mivel a megmérettetésen rangos nemzetközi tervezők és ingatlanfejlesztők reprezentáltak magas színvonalú pályaműveikkel, másrészt a díj elismerése a nemzeti építészeti örökség kulcsfontosságú szerepének a magyar kultúrában.

A projekt

A 19. század közepén indult ipari fejlesztéseknek hatására alapította meg a Gömöri Vasművelő Egyesület az ózdi vasgyárat. Az Ózdi Kohászati Üzemek 150 éven át működött, míg végül a hajdan prosperáló ipari létesítményt bezárták. A sokáig üresen álló műemlék komplexum néhány évvel ezelőtt megújult, és az egykori gyár helyére a Forum Hungaricum Nonprofit Kft. által működtetett Nemzeti Filmtörténeti Élménypark és az oktatási központként funkcionáló Digitális Erőmű került.

A barnamezős terület – Ózd egykori kohászati gyáranak épületeit is beleértve – az 1800-as években fejlődésnek indult észak-magyarországi ipari régióban található. Az elmúlt évszázad folyamán a gyár és épületei a város és az ország egyik legjelentősebb nehézipari központjává váltak, egészen a rendszerváltásig, ezt követően a területet elvesztette korábban betöltött ipari szerepét.

Az egykori Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű (RMST) ózdi kohótelepének revitalizációjára 2015-16. során került sor. A Kultúrgyár projekt eredménye az egykori Erőmű épületében létrehozott digitális oktatási központ és kiállítótér (Digitális Erőmű), a Fúvógépházból megvalósított Nemzeti Filmtörténeti Élménypark, a két épület között kialakított ipartörténeti skanzen, és az egykori gyári iskola ipartörténeti múzeummá alakítása.

Az Erőmű épületének déli homlokzata a felújítás előtt és után

Az épületek helyreállításánál fontos szempont volt, hogy öko-kulturális szempontból is megfeleljenek az elvárásoknak. Ennek eredményeképpen jött létre egy olyan intézményi rendszer, amely biztosítja a közoktatás és a közösség kulturális örökségének összekapcsolását, és elősegíti az élethosszig tartó tanulás feltételeit.

A Kultúrgyár Projekt három nagyobb részből szerveződött össze, amelynek részei a városi múzeum felújítása és annak szabadtéri ipari örökségterületen történő bővítése; az oktatási épület megvalósítása; a kulturális digitális archiválási központ kiállítótere és a filmtörténeti élménypark. A végeredmény 39 000 m² szennyezett ipari terület és 15 000 m² építmény revitalizációja; felújítása. A kitűzött és elért építészeti eredmények / sikerek mellett hangsúlyozni kell azt is, hogy az újonnan nyílt intézményekkel új munkahelyek teremtődtek, illetve a város és a régió egy új turisztikai attrakcióval gazdagodott.

Az Ózdon megvalósult barnamezős terület revitalizációja az épített örökségvédelem területén is fontos lépést jelent, mert gazdagítja a kulturális örökségüket és elősegíti a felfelé irányuló társadalmi mobilitáshoz és a közösségi szerepvállalás társadalmi tevékenységek révén történő előmozdításához szükséges képességeket.

A felújítás és történelem

A felújítási munkák során főszempont volt, hogy az ipari múlttal rendelkező város emblematikus épületeinek megőrzése és felújítása az eredeti dizájn felhasználásával, de a mai kor igényeinek és kihívásainak megfelelően történjen (pl. ipartörténeti tárgyak térelemekként való megjelenítése, vagy őshonos növények alkalmazása a területalakításnál).

A projekt során komplett felújításra kerültek a századforduló gyárépületek – Fúvógépház, Erőmű, iskola –, továbbá megújult a Múzeum, a projekt részeként hasznosításra került a patakmeder, mint átjáró (közlekedési útvonal) az egyes attrakciók között, és megvalósult a gyár történetét bemutató szabadtéri múzeum (az épületek közötti szabad területen).

A létrejött épületegyüttes legfőbb jellemzői: őrzi a kulturális értékeket, gazdaságos, a helyspecifikus és környezettudatos.

A Nemzeti Filmtörténeti Élménypark (egykori Fúvógépház) és a Digitális Erőmű (egykori Erőmű) tervrajzai. A képekre kattintva galéria nyílik meg.

Az épületek

Erőmű – Digitális Erőmű

Az épület külső megjelenésének alapját az egykori szecessziós csarnoktér rehabilitációjának (pártázat, ablakosztások) és az oldalszárnyak kortárs bőrbő bújtatásának kontrasztja adja. A kiállítási terület sötét terében az egykori, eredeti felületükkel megtartott gépalapok és a virtuális installáció dominál, ahonnan a rámpán felemelkedve a világos fehér nagyfesztávú csarnoktérbe jut a látogató. A csarnoktér északi és déli szárnyaiban található kisebb helyiségek szolgálnak oktatási és adminisztratív funkciók befogadására.

Fúvógépház – Nemzeti Filmtörténeti Élménypark

A műemlék épület esetében az ortodox rekonstrukció helyett az egyes építési korszakok párhuzamos, és egyidejű bemutatásának megjelenítése érvényesült, amelybe beletartozott a kortárs építészeti elemek használata is. Az épület külső és belső megjelenésben is a natúr- és a színezett felületek kontrasztjából építkeznek.

A FIABCI és a World Prix d'Excellence Awards

A FIABCI (Federation International des Administrateurs de Bien-Conselis Immobiliers), azaz a Nemzetközi Ingatlanszövetség szervezete több mint 60 országot tömörít magába, egyúttal különleges tanácsadói státuszával képviseli a világ ingatlanszakmáját Egyesült Nemzetek Szervezete Gazdasági és Szociális Tanácsában, és egyéb szakmai fórumokon.

Fúvógéphasz – Nemzeti Filmtörténeti Élménypark

A Nemzeti Filmtörténeti Élménypark épülete felújítás után

A FIABCI World Prix d'Excellence díjjal a nemzetközi ingatlan szakértők azokat a projekteket ismerik el, amelyek a FIABCI álláspontja szerint „a társadalom ingatlan igényeinek optimális megoldását biztosítják”.

A FIABCI World Prix d'Excellence díj nemcsak a kiemelkedő eredményt ismeri el, hanem jogot ad a győztesnek az exkluzív díj logó használatára.

Emellett a nyertesek nemzetközi ingatlanhálózatba is bekapcsolódnak projektjeik által.

A FIABCI World Prix d'Excellence moszkvai díjátadó gála, 2019. május 30.

Forrás: <http://forumhungaricum.hu/kulturkincs/ozdi-a-vilag-legjobb-epulete-2019-ben/>

Válogatta: Berke Barnabásné